PRAVIETISKO RAKSTU IZPRATNE

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mt. 5:17–48; 1. Kor. 16:20; Mt. 4:1–11; Lk. 10:25–28; Lk. 24:25–27, 44–49.

ATMIŅAS PANTS:

"Iesākdams no Mozus un visiem praviešiem, Viņš tiem izskaidroja visus rakstus, kas par Viņu rakstīti" (Lk. 24:27).

Pēc Jēzus krustā sišanas un augšāmcelšanās Kristus parādījās diviem noskumušiem mācekļiem, kuri abi atzina: "Mēs cerējām, ka Viņš ir tas, kas Israēlu atpestīs" (Lk. 24:21, NKJV). Mācekļi gaidīja Mesiju, kurš atbrīvos jūdus no Romas okupācijas. Šīs nepareizās cerības un no tām izrietošais vilšanās cēlonis bija tendencioza, vienpusēja Vecās Derības mesiānisko pravietojumu interpretācija.

Kristus atrisināja šo divu mācekļu pārpratumu, izskaidrojot viņiem Rakstus no plašākas perspektīvas (Lk. 24:25–27). Kristus Rakstu interpretācija atvēra viņiem acis un lika degt viņu sirdīm (Lk. 24:31, 32). Vēlāk Jēzus parādījās arī lielākai mācekļu grupai Jeruzalemē, un "Viņš atvēra viņu sapratni, lai viņi varētu izprast Rakstus" (Lk. 24:45, NKJV; sk. arī Lk. 24:33, 36, 44–49).

Šāda pieredze uzsver pareizas pravietisko rakstu izpratnes pozitīvos rezultātus. Nepareiza pravietojumu izpratne var novest pie garīgas katastrofas.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. novembrī.

Bībele skaidro pati sevi

Svēto Rakstu interpretāciju lielā mērā ietekmē mūsu pieņēmumi. Tie, kas uzskata Bībeli par vienkārši senu rakstu krājumu, nespēs saskatīt vienotību starp tās dažādajām grāmatām. Bet, ņemot vērā pamatprincipu, ka "visi šie raksti ir Dieva iedvesti un ir noderīgi mācībai" (2. Tim. 3:16), mēs varam novērtēt īpašo vienotību un ļaut Bībelei izskaidrot pašai sevi.

Izlasi Mt. 5:17–48. Kā Jēzus izskaidroja šajā fragmentā minētās Vecās Derības mācības? _____

_____

_____

_____

Virspusēji lasot Mt. 5:17–48, var rasties iespaids, ka Vecās Derības mācības Jēzus aizstāj ar jaunām. Taču, lasot uzmanīgāk, kļūst skaidrs, ka Jēzus tieši atklāja Vecās Derības dziļās, garīgās dimensijas. Šajā nozīmē Viņš piepildīja Jer. 31:31–33 apsolījumu, ka saskaņā ar jauno derību Dieva likums tiks ielikts Viņa tautas prātos un ierakstīts viņu sirdīs (salīdzini ar Ebr. 8:8–10; Ebr. 10:16). Dažreiz konkrētas vietas skaidrojums ir sniegts tajā pašā grāmatā, kurā šī vieta atrodas. Piemēram, Dan. 2 mēs atrodam aprakstu par ķēniņa Nebukadnecara noslēpumaino sapni (Dan. 2:31–35), kam seko sapņa skaidrojums (Dan. 2:36–45).

Tāpat Mt. 13. nodaļā mums ir līdzība par sējēju (Mt. 13:1–9), un tad nāk tās skaidrojums (Mt. 13:18–23).

Dažreiz vēstījuma skaidrojumu sniedz vēlāks pravietis. Piemēram, 2. L. 36:22, 23 apstiprina 70 gadu pravietojuma piepildīšanos, kā tika paredzēts Jer. 25:11, 12 un 29:10. Tomēr daudzi Vecās Derības tēli piepildījās Kristū, un daudzas Vecās Derības vietas ir izskaidrotas Jaunajā Derībā.

"Vecā Derība ir evaņģēlijs tēlos un simbolos. Jaunā Derība ir būtība. Viena ir tikpat būtiska kā otra." (Elena Vaita "Izmeklētas vēstis" 2. sēj., 104. lpp.) Patiesi, Jaunā Derība ir Vecās Derības inspirēta izskaidrotāja.

*Kāpēc, pētot Bībeli, ir tik svarīgi izvērtēt savus pieņēmumus? Kāpēc mūsu vissvarīgākajam pieņēmumam jābūt tam, ka mēs uzticamies Bībelei kā Dieva Vārdam un ka Bībele spriež tiesu par mums, nevis mēs par Bībeli?*_____

_____

_____

_____

Kultūrvēsturiskais konteksts

Izlasi Jes. 65:17–20. Ko nozīmē tas, ka jaunajās debesīs un uz jaunās zemes bērns "mirs simts gadu vecumā"? (Jes. 65:20) _____

_____

_____

_____

Izraujot Jes. 65:20 no vēsturiskā konteksta, varētu viegli pieņemt, ka jaunajās debesīs un uz jaunās zemes pastāv nāve un grēcinieki. Bet šī doma ir pretrunā Jesajas apsolījumiem, ka taisnie mirušie tiks augšāmcelti (Jes. 26:19) un ka nāve un skumjas beidzot vairs nebūs (Jes. 25:8; Jes. 65:19).

Jes. 65:20 acīmredzami ir simboliska valoda. Vai bērns var būt 100 gadu vecs? Jes. 65:17–20 lasot vēsturiskajā kontekstā, mums varam secināt, ka šis pants poētiski norādīja uz svētību, ko saņems Israēla tauta, bet tikai tad, ja tā paliks uzticīga derības noteikumiem (salīdzini ar 5. Moz. 28).

Tāpat kā Jēzus Mt. 24 saistīja tuvākus notikumus ar vēlākiem, arī Jesaja šeit dara to pašu, parādot, ka tas, kas notiks tagad, būs priekšvēstnesis jaunajām debesīm un jaunajai zemei. Jesajas grāmatā jaunā radība nav tikai nākotne. Tā pēkšņi ir ienākusi tagadnē, pateicoties Dieva svētsvinīgajam atpestīšanas un piedošanas darbam. Šis pants paziņo, ka pat tagad, Israēla tagadējā pastāvēšanā, Dievs jau ir uzvarējis nāvi. Šī doma ir izteikta apsolījumā par ilgmūžību un zīdaiņu mirstības izskaušanu (Jes. 65:20). Tas viss bija tikai ēna tam, kas galu galā notiks.

Izlasi 1. Kor. 16:20. Kā mēs šo pantu attiecinām uz mūsu laiku un kultūru? _____

_____

_____

_____

Jaunās Derības laikos grieķu kultūrā sveicināšanās starp radiniekiem un tuviem draugiem notika ar skūpstu. Pāvils sniedz norādījumus attiecībā uz šo sirsnīgo, mīļo sveicināšanos starp kristiešiem Rom. 16:16, 1. Kor. 16:20, 2. Kor. 13:12 un 1. Tes. 5:26. No konteksta mēs varam izvilkt Bībeles principu sirsnīgi sveicināt ticīgos un likt viņiem justies kā daļai no Dieva ģimenes. Dažās kultūrās skūpsts var būt nepiemērots, kamēr rokas spiediens, paklanīšanās vai apskāviens būtu kultūras ziņā pieņemamāki sveicināšanās varianti. Lai arī kādas būtu mūsu kultūras paražas, Pāvils mūs mudina likt cilvēkiem draudzes sapulcēs justies pieņemtiem un mīlētiem.

Literārais konteksts

Populāra sludinātāju anekdote stāsta par vīrieti, kurš bija saskāries ar nopietnām problēmām un vēlējās uzzināt Dieva gribu attiecībā uz sevi. Viņš atvēra Bībeli, un pirksts apstājās Mt. 27:5, kur rakstīts: "[Jūda] aizgāja un pakārās" (NKJV).

Pārsteigts par šo pantu, viņš atkārtoja to pašu metodi, mēģinot atrast kādu iedvesmojošāku vēstījumu, taču viņa pirksts apstājās pie Lk. 10:37: "Tad Jēzus sacīja viņam: 'Ej un dari tāpat'" (NKJV). Abi ir patiesi Rakstu panti, bet tie ir jāsaprot kontekstā.

Tik tiešām, daudzi Bībeles vēstījumu sagrozījumi mēdz izriet no izplatītās prakses izraut fragmentus no attiecīgā konteksta. Šāda pieeja paver ceļu uz visdažādākajām interpretācijām.

*Izlasi 1. Moz. 3:1–5 un Mt. 4:1–11. Kā sātans sagrozīja Dieva vārdus, izraujot tos no konteksta?*_____

_____

_____

Daži cilvēki Bībeles vēstījumus sagroza neapzināti, jo viņiem trūkst zināšanu. Bet citi to dara apzināti – tāpat kā sātans abos iepriekšminētajos gadījumos. Neatkarīgi no motīviem rezultāts vienmēr būs bēdīgs.

Ēdenes dārzā (1. Moz. 3:1–5; salīdzini ar Atkl. 12:9) sātans parādījās Ievai kā pievilcīga un ziņkārīga čūska, kas spēja runāt cilvēku valodā. Izraujot Dieva vārdus no sākotnējā konteksta, sātans vispirms tos vispārināja un tad piedāvāja savu viltīgo interpretāciju. Kad Svētais Gars aizveda Jēzu tuksnesī (Mt. 4:1–11; Lk. 4:1–13), "sātans ieradās kā gaismas eņģelis kārdinājumu tuksnesī, lai maldinātu Kristu" (Elena Vaita "The Advent Review and Sabbath Herald" 1888. g. 18. dec.). Savā dialogā ar Kristu sātans nepareizi citēja Ps. 91:11, 12, lai netieši norādītu, ka Dievs pasargās pat tos, kuri apzināti pakļauj sevi bīstamām situācijām.

Ēdenes dārzs un kārdinājumu pieredze tuksnesī apstiprina lielās cīņas pastāvēšanu, kas ietver gan mutiski, gan rakstiski izteikto Dieva Vārda interpretāciju. Tam vajadzētu palīdzēt mums apzināties, cik svarīgi ir mūsu izpratni par Bībeles pantiem saskaņot ar kontekstu.

Kāpēc mums jāizvairās no kārdinājuma izraut pantus no konteksta, lai mēģinātu pierādīt savu viedokli, neatkarīgi no tā, cik pareizs tas ir? _____

_____

_____

_____

Teksta nozīme

Visiem kristiešiem vajadzētu pašiem izprast Bībeli. Bībele ir pietiekami skaidra, lai visi cilvēki varētu iepazīt pestīšanas ceļu, tomēr pietiekami sarežģīta, lai pastāvīgi izaicinātu visgudrākos prātus. Raksti ir neizsīkstošs pestīšanas zināšanu dārgums, ko nekad nevar pilnībā izsmelt.

*Izlasi Lk. 10:25–28. Daži cilvēki apgalvo, ka Bībele nav jāinterpretē. Ja tā, tad kāpēc Jēzus jautāja šim juristam: "Kas ir rakstīts Dieva Likumā? Kā tu to interpretē?" (Lk. 10:26, Message)*_____

_____

_____

Lai izprastu teksta nozīmi, vispirms mums jāizprot izmantotie vārdi. Tad, cik vien iespējams, mums jāapsver, kā tie lietoti attiecīgajā kontekstā un visas Bībeles kontekstā, kā arī tālaika kultūrvēsturiskajos apstākļos. Visbeidzot, mūsu secinājumiem jābūt pilnīgā saskaņā ar citām Svēto Rakstu mācībām. Paralēlo rakstvietu salīdzināšana – kā to bieži dara četros evaņģēlijos – var bagātināt mūsu izpratni.

Salīdzini Mt. 5:43–48 ar Lk. 6:27–36. Kā Mt. 5:43–48 konteksts un paralēlais pants Lk. 6:36 palīdz labāk izprast vārda "pilnīgs" nozīmi Mt. 5:48? _____

_____

_____

_____

Viena no svarīgākajām uzticama Rakstu skaidrotāja īpašībām ir rūpīguma un pazemības apvienojums. Atcerieties, nevienam no mums nepieder patiesība; mēs visi skatāmies kā caur tumšu stiklu.

Mums vienmēr jātiecas pēc mācības skaidrības (2. Tim. 4:1–5). Būtisks princips ir koncentrēties uz to, ko mēs jau saprotam, un balstīties uz to, kas daudzos gadījumos laika gaitā palīdzēs mums izprast lietas, kas šobrīd varbūt nav skaidras. Visi jautājumi tiks atbildēti tikai mūžībā.

Padomājiet par gadījumu, kad jūs kaut ko nesapratāt, kas jūs ļoti satrauca, bet vēlāk saņēmāt izskaidrojumu. Kā šī pieredze var palīdzēt jums uzticēties Dievam tajās Bībeles mācībās, ko jūs pagaidām vēl neizprotat? _____

_____

_____

_____

Bībeles izskaidrošana

Bībeles pētīšanai vajadzētu būt vērstai uz diviem galvenajiem mērķiem: mūsu personīgo garīgo izaugsmi un citu cilvēku vadīšanu pie glābjošām attiecībām ar Jēzu. Patiesu kristieti Kristus definēja kā tādu, kuru Svētais Gars vada "visā patiesībā" (Jņ. 16:13), kurš dzīvo "no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes" (Mt. 4:4, NKJV) un kurš māca citiem "visas lietas", ko Viņš mums ir pavēlējis (Mt. 28:20).

Izlasi Lk. 4:16–30 un Lk. 24:25–27, 44–49. Ko mēs varam mācīties no veida, kā Kristus šeit izskaidroja Rakstus? _____

_____

_____

_____

Jēzus Kristus bija, joprojām ir un vienmēr būs "ceļš, patiesība un dzīvība" (Jņ. 14:6). Tomēr Viņa sludināšana bija stingri balstīta uz Rakstiem. Piemēram, Mk. 1:14, 15 teikts: "Pēc tam, kad Jānis bija nodots, Jēzus nāca uz Galileju un sludināja Dieva evaņģēliju, sacīdams: 'Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi!'" Laiks skaidri norādīja uz Dan. 9:24–27. Kalna svētrunā (Mt. 5–7) Viņš citēja 2. Moz. 20:13 un 14 (Mt. 5:21, 27). Lk. 4. nodaļā Viņš citēja Jes. 61:1, 2. Jēzus bija sludinātājs, kas pilnībā balstījās uz Bībeli. Vēl viens piemērs: Ap. d. 8 stāsta, ka Etiopijas einuhs "bija atbraucis uz Jeruzalemi, lai pielūgtu" (Ap. d. 8:27, NKJV), kas nozīmē, ka viņš bija pazīstams ar jūdu reliģiju un vismaz ar dažām tās ceremonijām. Viņam pat bija Jesajas grāmatas eksemplārs, ko viņš ceļā uz mājām kaislīgi lasīja.

Tomēr viņš nespēja izprast pravietojumu par grēkus nesošo Kalpu, tāpēc meklēja kādu, kas viņam to izskaidrotu.

Šī pieredze mums māca dažas svarīgas lietas. Pirmkārt, vienkārša Rakstu lasīšana ne vienmēr noved pie dziļākas izpratnes par šiem pantiem. Otrkārt, Svēto Rakstu pētīšanā mēs varam un mums vajadzētu mācīties citam no cita. Treškārt, mums ir personīgs pienākums līdzdalīt citiem nesagrozītas vēstis no Svētajiem Rakstiem.

Filipa izklāsts par Jesajas grāmatu un citiem Vecās Derības fragmentiem noveda einuhu pie kristībām (Ap. d. 8:35–39; sal. ar Ps. 51:12). Svēto Rakstu izskaidrojumiem mūsu izpildījumā vajadzētu mērķēt tikpat augstu (sk. Jņ. 17:17).

*Lai gan dažreiz mums var būt nepieciešama palīdzība Bībeles tekstu izpratnē, kāpēc mums vienmēr jāpatur stipra pārliecība, kam mēs ticam?*_____

_____

_____

Elenas Vaitas rakstu lasīšana

Kā mums lasīt Elenu Vaitu? Šeit ir daži padomi, kā pareizi izprast un uz ko attiecināt Elenas Vaitas rakstus.

Pirmkārt, sāciet nevis šaubīgā garā, bet ar lūgšanu, pozitīvu attieksmi un atvērtu prātu. Mūsu domāšanas veids ir lēca, kas iekrāso visu, ko mēs dzirdam, lasām un redzam. Mums ir nepieciešams Svētais Gars, kas vadītu mūsu domāšanu. Kā Elena Vaita pati norādīja: "Ja tu pēti Rakstus, lai attaisnotu savus uzskatus, tu nekad nenonāksi pie patiesības. Pēti, lai uzzinātu, ko saka Kungs." ("Kristus līdzības" 112. lpp.) Tas pats attiecas uz viņas rakstiem. Otrkārt, ņem vērā lasītā kontekstu.

Cilvēki bieži vien ir balstījuši savu izpratni par Elenas Vaitas rakstiem uz atsevišķiem apgalvojumiem vai fragmentiem, kas izrauti no sākotnējā vēsturiskā vai literārā konteksta. Elena Vaita rakstīja, ka "jāņem vērā laiks un vieta" ("Izmeklētas vēstis" 2. sēj., 57. lpp.). Šāda neveiksmīga prakse ignorēt kontekstu ir radījusi un joprojām rada nebeidzamas nepatikšanas daļai draudzes locekļu.

Treškārt, koncentrējieties uz principiem. Kāda ir galvenā doma (vai domas), ko Elena Vaita uzsver konkrētajā fragmentā? Piemēram, 1894. gadā Elena Vaita rakstīja draudzes locekļiem Betlkrīkā, Mičiganā, nosodot velosipēdu iegādi (sk. "Liecības draudzei" 8. sēj., 50.–53. lpp.).

Princips, ko Elena Vaita vēlējās veicināt, bija pareiza Dieva doto resursu, piemēram, naudas pārvaldība (tolaik velosipēdi bija ļoti dārgi).

Ceturtkārt, izpētiet visu, ko Elena Vaita rakstījusi par konkrēto tēmu. Izvērtējiet neskaidrākus apgalvojumus viņas pārējo pamācību kontekstā par konkrēto tēmu. Savas dzīves laikā Elena Vaita sūdzējās par savu rakstu ļaunprātīgu izmantošanu: "Daudzi izteikumi, kas izliekas kā māsas Vaitas vēsts, kalpo mērķim nepareizi attēlot māsu Vaitu, piedēvējot, ka viņa runā par labu lietām, kas neatbilst viņas domām vai spriedumam." ("Izmeklētas vēstis" 1. sēj., 44. lpp.)

Visbeidzot, pārliecinieties, ka to tiešām teikusi Elena Vaita. Ir daudz apgalvojumu, kas viņai nepareizi tiek piedēvēti. Drošākais veids, kā pārliecināties, ka tas, ko lasām, ir no Elenas Vaitas, ir meklēt atsauci uz avotu. Kad esam atraduši avotu, mēs varam konkrēto citātu pārbaudīt, izmantojot pareizos principus.

Mums ir dota brīnišķīga dāvana – Elenas Vaitas pravietiskie raksti. Ir ļoti svarīgi šos rakstus lasīt pareizi, jo tie var būt – un ir – liela svētība miljoniem cilvēku. Ir traģiski, ja tos izmanto un attiecina nepareizi.

Lai uzzinātu vairāk, apmeklējiet https://whiteestate.org/absg/8.